

Socialistický zájem (1898)

Kapitalistická a buržoazní zákonnost má dvě základní složky. První z nich je soubor zákonů, jejichž cílem je zachování hluboce zakořeněné nespravedlnosti, na níž je postavena naše společnost; existují zákony, které posvěcují přednost, již má kapitalistické vlastnictví, vykořisťování zaměstnance vlastníky. Takové zákony chceme zrušit, bude-li to nutné, tak dokonce revoluční cestou, kapitalistickou zákonnost opustit a nastolit nový řád. Avšak kromě těchto zákonů pro privilegované a vykořisťující, které pro sebe vytvořila jedna třída, existují jiné, shrnující jisté pokroky činěné ve jménu lidskosti, skromné záruky, jichž bylo po malých krocích dosaženo v průběhu dlouhých staletí a díky dlouhému sledu revolucí.

Snad nejdůležitějším z těchto zákonů, je ten, který nedovoluje odsoudit člověka, aniž by se k tomu mohl nějakým způsobem vyjádřit. Na rozdíl od nacionalistů, kteří chtějí z kapitalistické zákonnosti zachovat vše, co chrání Kapitál, a vše, co chrání člověka, vydat do rukou generálů, my, revoluční socialisté, žádáme, aby dnes ze zákonnosti zmizelo to, co je na ní kapitalistické, a zůstalo v ní to, co je lidské. Hájíme zákonné záruky před oprýmkovanými soudci, kteří je porušují, jako bychom v případě potřeby hájili republikánskou zákonnost proti pokusu generálů zmocnit se vlády pučem.

Ó jak ještě nyní a zde slýchám přátele říkat : „Není to proletář, ať se o člena buržoazie stará sama buržoazie.“ Jeden ještě dodal větu, která mě skutečně ranila: „Kdyby šlo o dělníka, nikdo by se o to nestaral.“

Mohu na to odpovědět, že pokud byl Dreyfus odsouzen protizákonně a pokud je, a to brzy dosvědčím, nevinný, již to není ani důstojník, ani příslušník buržoazie: Pozbyl, i když pro něj velmi nešťastným způsobem, veškeré příslušnosti k určité třídě; už je jen člověkem, který upadl do toho nejhoršího utrpení a té nejhorší beznaděje, jaké si jen dovedeme představit.

Byl-li odsouzen protizákonně, byl odsouzen nespravedlivě, takže je naprosto směšné jej počítat mezi privilegované! Ne: už nepatří k této armádě, jež ho kvůli omylu hraničícím se zločinem, zbavila hodnosti. Nepatří ani k vládnoucí třídě, která kvůli své zbabělé ctižádostivosti váhá, aby i pro něj opět platila zákonnost a pravda. Je pouze příkladem toho nejúděsnějšího lidského utrpení. Je živým svědkem lhaní armády, zbabělosti politiků, zločinnosti moci.

A my, aniž bychom se zpronevěřili svým zásadám a aniž bychom se vzdali třídního boje, vyslyšet volání našeho soucitu; i během revolučního boje, přece můžeme trvat na lidskosti; kvůli věrnosti socialismu se přece nemusíme stát nelidskými.